

2025-02-04 Nr. NV-198

ĮSTATYMO PROJEKTAS Nr.: TAP-24-1534(2); 24-1535(2); TAIS-24-13057(3); 24-13058(3)		DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS PRIDĖTINĖS VERTĖS MOKESČIO ĮSTATYMO NR. IX-751 13, 28, 31, 32, 57, 58, 64, 71, 71-1, 72, 74, 75, 77, 79, 80, 81, 83, 84, 85, 88-1, 89-1, 92, 97, 98, 106, 117, 118 STRAIPSNIŲ IR 2 PRIEDO PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO 71-2, 74-1 IR 88-3 STRAIPSNIAIS ĮSTATYMO PROJEKTO IR SUSIJUSIO LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTRIMO PROJEKTO		
		Rengėjas	Svarstyta	Siūloma
Įtraukta į artimiausią Seimo sesiją	<i>Pasirenkama</i> ☐ Taip ☐ Ne	<i>Finansų ministerija</i>	<i>Pasirenkama</i> ☒ TAP ☐ LRV pasitarimas ☐ LRV posėdis ☐ Nesvarstyta 2025-02-04	<i>Pasirenkama</i> ☐ Svarstyti TAP (II dalis) ☐ Svarstyti LRV pasitarime ☒ Svarstyti LRV posėdyje (A dalis) ☐ Gražinti tobulinti
Įgyvendina Vyriausybės programą	<i>Pasirenkama</i> ☐ Taip ☐ Ne			

SPRENDŽIAMA PROBLEMA

Nuo 2025 m. sausio 1 d. ES valstybės narės nacionalinėje teisėje privalo įgyvendinti naujus apmokestinimo PVM srityje priimtus ES teisės aktus, kuriais buvo atnaujinta ir aktualizuota smulkiąjam verslui skirta apmokestinimo PVM tvarka. Pažymėtina, kad projektu siūloma perkelti tik privalomas Europos Sąjungos ES teisės aktų nuostatos.

Pagrindinės siūlomos spręsti problemos:

- ES valstybėms narėms suteikiama galimybė smulkiojo verslo įmonėms taikyti specialią schemą (toliau – schemą), kurios pagrindinis principas – galimybė nuo PVM atleisti apmokestinamuosius asmenis, kurių metinė apyvarta šalies teritorijoje neviršija tam tikros apyvartos ribos. Šiuo metu nėra galimybės apmokestinamajam asmeniui kitose valstybėse narėse taikyti atleidimo nuo PVM schemą (schema pritaikyta PVM sistemai, pagrįstai apmokestinimo kilmės valstybėje narėje principu). Nuo 2025 m. ES teisė leidžia taikyti atleidimo nuo PVM schemą kitose valstybėse narėse;
- Valstybės narės individualiai interpretuoja PVM direktyvos reikalavimą dėl metinės apyvartos – kai kurios valstybės narės skaičiuoja apyvartą per kalendorinius metus, kai kurios, taip pat ir Lietuva, – per paskutinius 12 mėnesių (kai pardavimo pajamų Lietuvoje suma peržengia 45 000 eurų ribą, subjektai privalo registruotis PVM mokėtojais ir mokėti PVM nuo šią ribą viršijančių pardavimų). Toks reglamentavimas subjektams sukelia papildomą neapibrėžtumą;
- Direktyvos nuostatos nebesuteikia galimybių atleisti smulkiojo verslo nuo registravimosi PVM mokėtojais prievolių, t. y. Lietuvoje asmenims atsiranda prievolė registruotis PVM mokėtojais paslaugų įsigijimo iš kitų valstybių narių ir paslaugų teikimo kitose valstybėse narėse tikslais.

PROBLEMOS SPRENDIMO PRIEMONĖS

Siekiant nuo 2025 m. sausio 1 d. įgyvendinti naujus apmokestinimo PVM srityje priimtus ES teisės aktus, siūlomi pagrindiniai pakeitimai:

- Sudaryti galimybes Lietuvos smulkiąjam verslui taikyti schemą kitose valstybėse narėse. Pritarus siūlomiems pakeitimams galimybę nesiregistruoti PVM mokėtojais kitose valstybėse narėse turės ir Lietuvos smulkusis verslas, jei jo bendras atlygis neviršys tose valstybėse narėse nustatytos registravimosi PVM mokėtojais ribos ir metinės apyvartos ES ribos - 100 000 eurų. Lietuvos apmokestinamasis asmuo, kitose valstybėse narėse ketinantis taikyti schemą, privalės VMI pateikti išankstinį pranešimą apie ketinimą kitose valstybėse narėse taikyti schemą, VMI suteiks tokiam asmeniui identifikacinį PVM numerį su žymeniu „EX“ numerio pabaigoje;
- Sudaryti galimybes kitose valstybėse narėse įsisteigusiam smulkiąjam verslui taikyti schemą Lietuvoje (identišškai galimybei Lietuvos smulkiąjam verslui taikyti schemą užsienyje). Šiuo metu užsienio smulkusis verslas, kaip ir Lietuvos smulkusis verslas, gali taikyti schemą tik savo valstybėje. Pritarus siūlomiems pakeitimams galimybę nesiregistruoti PVM mokėtojais Lietuvoje turės ir kitose valstybėse narėse įsisteigęs smulkusis verslas, tačiau šiuo atveju taikant schemą turės būti atsižvelgiama ne tik į bendrą Lietuvoje nustatytą registravimosi PVM mokėtojais ribą, bet ir į konkretaus asmens metinę apyvartą ES (100 000 eurų). Taip pat apmokestinamasis asmuo turės turėti įsisteigimo valstybės narės suteiktą identifikacinį PVM numerį su žymeniu „EX“ tokio numerio pabaigoje, suteikiantį teisę taikyti schemą Lietuvoje;
- Pakeisti nacionalinės metinės apyvartos ribos skaičiavimo tvarką nustatant ar asmuo gali taikyti schemą. Šiuo metu skaičiuojamas atlygis per paskutinius 12 mėn., siūloma atlygį skaičiuoti už kalendorinių metų laikotarpį. Pažymėtina, kad riba turi būti neviršyta ir praėjusiais, ir einamaisiais kalendoriniais metais;

TEISĖS AKTO PROJEKTO DALYKINIO VERTINIMO PAŽYMOS FORMA

- Kadangi pagal Direktyvos nuostatas Lietuvoje asmenims atsiranda prievolė registruotis PVM mokėtojais paslaugų įsigijimo iš kitų valstybių narių ir paslaugų teikimo kitose valstybėse narėse tikslais, siūlomi pakeitimai, kurie leis neapmokestinti PVM savo tiekiamų prekių ir (arba) teikiamų paslaugų, jei tenkinamos schemos taikymui nustatytos sąlygos;
- Siūlomi kiti pakeitimai.

Pažymėtina, kad galimi valstybės biudžeto netekimai dėl kitų valstybių narių apmokestinamųjų asmenų pasinaudojimo schema Lietuvoje. Projekto rengėjai nenurodo konkrečių biudžeto netekimų ir pabrėžia, kad netekimai priklausys nuo to, kiek asmenų pasinaudos tokiomis galimybėmis.

ĮGYVENDINIMO MECHANIZMAS

Lietuvos apmokestinamasis asmuo, kuris kitose valstybėse narėse taikys schemą, VMI privalės teikti Lietuvos ir kitų valstybių narių teritorijose vykdytos veiklos ataskaitas už kalendorinį ketvirtį. Kad schema visose valstybėse narėse veiktų sklandžiai, valstybių narių kompetentingos institucijos, atsakingos už teisės aktų, reglamentuojančių apmokestinimą PVM, taikymą, keisis informacija apie smulkųjį verslą.

VMI turės patikslinti su registravimusi PVM mokėtojais ir PVM mokėtojų kodų sudarymu susijusias tvarkas, taip pat nustatyti: identifikacinio PVM numerio schemas kitose valstybėse narėse taikymo tikslais sudarymo, suteikimo ir galiojimo sustabdymo tvarką; išankstinio pranešimo formą, išankstinio pranešimo bei jame nurodytos informacijos pasikeitimų pildymo tvarką ir pateikimo būdą; Lietuvos apmokestinamųjų asmenų, kitose valstybėse narėse besinaudojančių schema, ataskaitos formą, jos pildymo ir pateikimo tvarką.

SUINTERESUOTŲ ASMENŲ ĮTRAUKIMAS

Projektas paskelbtas Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinės sistemos (TAIS) projektų registravimo posistemėje. Ankstesnis teikimas buvo pateiktas išvadoms gauti Aplinkos ministerijai, Ekonomikos ir inovacijų ministerijai, Kultūros ministerijai, Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai, Švietimo, mokslo ir sporto ministerijai, Teisingumo ministerijai, Žemės ūkio ministerijai, Valstybinei mokesčių inspekcijai, Muitinės departamentui, Lietuvos bankui, asociacijai „Investors' Forum“, Lietuvos prekybos, pramonės ir amatų rūmų asociacijai, Lietuvos verslo konfederacijai, Lietuvos pramonininkų konfederacijai, Lietuvos smulkiojo ir vidutinio verslo tarybai, Lietuvos smulkiųjų verslininkų ir prekybininkų asociacijai, Lietuvos auditorių rūmams, Lietuvos buhalterių ir auditorių asociacijai, Lietuvos mokesčių mokėtojų asociacijai, Lietuvos darbdavių konfederacijai, Lietuvos prekybos įmonių asociacijai, Lietuvos bankų asociacijai, Lietuvos laisvosios rinkos institutui.

TEISĖS AKTO PROJEKTO DERINIMAS

Projektas patikslintas pagal Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės pastabas. Pastabos įvertintos derinimo pažymoje. Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupė projektui pastabų ir siūlymų neturi. Projektas svarstytas 2025 m. vasario 4 d. tarpinstituciniame pasitarime.

KITI SVARBŪS ASPEKTAI

Atsižvelgiant į tai, kad projektu siekiama tarpvalstybiniu lygiu kuo greičiau įgyvendinti Lietuvos ir kitų ES valstybių narių smulkiajam verslui aktualius pokyčius apmokestinimo PVM srityje, siūloma prašyti Seimą šį projektą svarstyti skubos tvarka.

PAŽYMĄ PARENGĖ

Tautvydas Brazdžiūnas

Ekonomikos politikos grupė, patarėjas